

zaaknummer 2012T831

20 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **Pater [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Jezuïeten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 augustus 2012.

Op 5 november 2012 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], bisschop van Groningen-Leeuwarden, met daaraan gehecht een onderzoeksrapport van [naam] van 3 oktober 2012.

De Klachtencommissie heeft voorts kennis genomen van de reactie op het klaagschrift van de heer [naam], provinciaal overste van de Orde der Jezuïeten.

Op 21 juni 2013 is klager, vanwege gezondheidsredenen, door de voorzitter van de Klachtencommissie op zijn huisadres gehoord. Hiervan is een verslag van horen opgemaakt.

De Klachtencommissie heeft nadien kennis genomen van de brief met bijlagen van 18 juli 2013 van mr. Viellevoeye-Geers, voornoemd en van de brief van 5 augustus 2013 van overste [naam] voornoemd.

Op 9 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen en heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn juridisch adviseur mr. Viellevoeye-Geers.

Namens de Orde der Jezuïeten zijn verschenen overste [naam] en de heer [naam], vicaris.

De Klachtencommissie heeft kennis genomen van de aanvullende verklaring van drs.[naam], door mr. Viellevoeye-Geers op 28 oktober 2013 per e-mail toegezonden.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is tijdens het knutselen en het verrichten van hand -en spandiensten door aangeklaagde seksueel misbruikt.

2.2. Klager komt uit een protestants gezin en heeft een één jaar jongere broer. Klager was bevriend met [naam], een katholieke jongen. Met hem ging klager van [jaartal] tot [jaartal] zeker wekelijks naar de [kerk]. Ze verrichtten daar hand- en spandiensten. In de kerk leerde klager aangeklaagde kennen. Hij was een oudere, grijze, kale man met een rustige stem. Hij was niet opvallend dik of dun. De kerk had een knutselruimte. Als [naam] met de andere kinderen in de knutselruimte was werd klager door aangeklaagde apart geroepen. Eerst werd klager door aangeklaagde op schoot getrokken. Hij friemelde wat aan klager en begon hem te kussen. Het misbruik werd langzaamaan opgebouwd. Klager moest terugzoenen en vervolgens aangeklaagde oraal bevredigen. Ook heeft aangeklaagde geprobeerd klager anaal te penetreren. Het misbruik vond zowel plaats in de ruimtes van de kerk als in het naast gelegen [huis]. Aangeklaagde vroeg dan aan klager of hij hem wilde helpen met het ophalen van spullen, onder meer kerstversiering, uit de kelders van het [huis]. Het misbruik vond daar dan plaats. Het misbruik gebeurde in een periode van 4 jaar en kon meerdere keren per week voorkomen. Het misbruik eindigde toen klager in [jaartal] naar de middelbare school ging. Hij stopte toen met de bezoeken aan de kerk. Klager is eveneens door een koster van de kerk misbruikt; dit was minder frequent. Klager neemt aan dat de koster op de hoogte was van het misbruik door aangeklaagde.

2.3. In zijn jeugd heeft klager nooit met iemand over het misbruik gesproken. Hij had het vermoeden dat ook [naam] werd misbruikt; ook hij werd regelmatig door aangeklaagde weggeroepen. Jaren later heeft klager met [naam] een gesprek gehad, waarin Arnoud vertelde dat hij jarenlang een pedoseksuele relatie met aangeklaagde had gehad en daar erg onder had geleden. [naam] is op [leeftijd] overleden. Pas in 1984 heeft klager over het misbruik verteld aan zijn toenmalige advocaat [naam]. Deze heeft een brief gestuurd aan het Bisdom waar klager geen reactie op heeft ontvangen. Vanaf 1985 heeft klager meerdere brieven gestuurd aan het Bisdom waar niet op werd gereageerd. In 1987 heeft klager over het seksueel misbruik door aangeklaagde gesproken met [naam], Gz-psycholoog.

2.4. Klager is vanaf zijn [leeftijd] veelvuldig in aanraking gekomen met politie en justitie. Door de kinderrechter is klager onder de hoede van het Leger des Heils gebracht. Door een heilsoldaat is klager eveneens seksueel misbruikt. Op [leeftijd] kwam klager onder behandeling van een kinderpsychiater. Klager heeft regelmatig gedetineerd gezeten en is opgenomen geweest in forensische klinieken en een psychiatrisch ziekenhuis. Door een zwaar ongeval in [jaartal] is klager niet mobiel. Hij is sindsdien (weer) onder behandeling van [naam]. Samen met hem heeft klager op [datum] een gesprek gevoerd met bisschop [naam]. De bisschop heeft toegezegd in zijn archieven te laten zoeken naar de door klager geschreven brieven. De bisschop heeft klager aangeraden zich tot de Klachtencommissie te wenden. Van dat gesprek is door [naam] een verslag gemaakt dat is overgelegd.

2.5. Door het misbruik heeft klager een gedragsstoornis ontwikkeld waar bindingsangst één van de kenmerken van was. Klager heeft geen normaal leven kunnen opbouwen en zich nooit een inkomen kunnen verwerven. Hij heeft ernstige schaamte-en schuld gevoelens, is achterdochtig, haat zichzelf, heeft angsten, lijdt aan bedplassen, is depressief en heeft een doodswens. Het vermogen om relaties aan te gaan is ernstig verstoord. Klager is ongeschikt om te functioneren in de maatschappij en heeft veel hulp en zorg nodig.

2.6. Klager hoopt erkenning te verkrijgen voor hetgeen hem is aangedaan. Hij wil excuses, genoegdoening en compensatie ontvangen.

3. De reactie op het klaagschrift (zakelijk weergegeven)

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] en vicaris [naam] hebben in hun reactie en ter zitting gesteld dat zij onderzoek hebben verricht naar het leven van aangeklaagde. Het Bisdom Groningen-Leeuwarden heeft eveneens uitvoerig onderzoek verricht. Uit beide onderzoeken is gebleken dat aangeklaagde slechts tot [datum] in [plaats] woonde. Van [periode] woonde hij in [plaats] en daarna in [plaats]. Aangeklaagde was [kerkelijke functie] en [kerkelijke functie] en deed vanaf [jaartal] geen parochiewerk meer voor de [kerk]. Uit de archieven blijkt dat hij slechts zeer incidenteel in de [kerk] kwam (in de [periode] heeft hij vier maal het doopsel toegediend). De periode van het misbruik ([periode]) is volgens de overste niet te rijmen met de werkzaamheden en periode van verblijf van aangeklaagde in [plaats]. Voorts wordt opgemerkt dat aangeklaagde niet, zoals klager heeft gesteld, een kale man was; hij had tot zijn sterfdag opvallend veel haar. Ook heeft klager vermeld dat hij is misbruikt door een koster/geestelijke in de kerk van wie hem de naam onbekend is. De overste heeft dan ook aangevoerd dat het zeer wel mogelijk is dat sprake is van persoonsverwarring en de door klager gestelde feiten niet naar aangeklaagde wijzen. Overste [naam] en vicaris [naam] hebben ter zitting verklaard onderzocht te hebben welke pater of broeder of koster dan wel door klager bedoeld kan zijn, welk onderzoek echter niet tot resultaat heeft geleid.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen en de Klachtencommissie stelt vast, mede op grond van de verklaring van [naam], dat klager reeds in [jaartal] over het seksueel misbruik heeft gesproken en daarbij de naam van aangeklaagde heeft genoemd.

Na bestudering van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, is de commissie echter van oordeel dat de aangedragen feiten en omstandigheden niet aannemelijk maken dat het door klager gestelde misbruik door aangeklaagde is gepleegd.

Klager heeft gesteld dat hij gedurende 4 jaar ([periode]) is misbruikt door aangeklaagde en dat misbruik meerdere keren per week kon voorkomen.

Volgens het archief van verweerder woonde aangeklaagde tot [datum] in [plaats] aan de [adres], en niet in de pastorie van de [kerk] aan de [adres] aldaar. Vanaf [datum] tot [datum] woonde aangeklaagde in [plaats] en daarna in [plaats].

Gedurende de hele periode waarin het misbruik zich volgens de klacht heeft afgespeeld was aangeklaagde full time [kerkelijke functie] in [instelling] te [plaats], de [instelling] en de [instelling] aldaar. Ook was hij [functie] van de [vereniging]. Anders dan incidenteel bekleedde hij geen functies in de parochie.

Gezien zijn woonplaats(en) en functies acht de Klachtencommissie het niet aannemelijk dat aangeklaagde het misbruik heeft kunnen plegen in de door klager gestelde periode en frequentie.

De Klachtencommissie is van oordeel dat het zeer wel mogelijk is dat sprake is van persoonsverwarring en de door klager gestelde feiten zijn toe te schrijven aan een andere persoon dan wel aan andere personen.

Bij de Klachtencommissie zijn geen andere klachten tegen of meldingen met betrekking tot aangeklaagde bekend.

De Klachtencommissie heeft dan ook moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ondersteunen dan bestaat voor klager de mogelijkheid om herziening van het advies te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Orde der Jezuïeten de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 november 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.